

ЗАГАЛЬНЕ ПОНЯТТЯ ПРО СКОРОЧЕННЯ

Ярошенко М. В., студ. гр. ПР-83

Скорочення – це, в першу чергу, узагальнення. Для повної форми слова чи словосполучення, які прийняли скорочений вигляд, обов'язковими були висока частотність та популярність вживання, чи складність структури. Скорочення в усному мовленні (clipping) – це усікання чи пропуск частини морфемного складу слова. Процес словотвору може не закінчуватися усіканням, а ускладнюватися, наприклад, субстантивацією, якщо скорочує слово, що, входило до словосполучення. Скорочення кожного зі слів відбувається, як зрозуміло із визначення тільки одним способом – кінцевим усіканням.

Скорочення прийнято класифікувати на лексичні й графічні. До лексичних відносять усічені слова (clipped or stump words) і акроніми (initial words or acronyms). Графічні скорочення також численні й вживаються для позначення мір, одиниць або величин (kg, km, mph, Dr, Mr, etc.). Умовність такого типу скорочень проявляється у тому, що в усному мовленні вони відтворюються повністю.

Для утворення акронімів використовуються частини слів, що входять до складу початкових термінологічних груп або корелят. На відміну від акронімів, для утворення абревіатур використовується лише перші літери слів, що входять до складу початкових термінологічних груп: FOB – free on board та ASAP – as soon as possible.

Певну складність у перекладі художньої літератури становлять ініціали (скорочення) імен. При передачі англійських ініціалів треба пам'ятати, що вони не транскодуються, а передаються першою літерою українського відповідника повної форми англійського імені. Необхідно зважати також на те, що в англомовних наукових текстах можуть подаватися не тільки англійські прізвища із ініціалами, а й інші (французькі, німецькі тощо), тому перекладачу обов'язково потрібно визначити національну належність прізвища з ініціалом для правильної передачі останнього. Коли у тексті оригіналу відшукати це не вдається, то перекладачу доцільно включити прізвище з ініціалами в їх оригінальній формі у текст перекладу, тим більше що зараз спостерігається тенденція до включення у текст перекладу прізвищ з ініціалами у англійському написанні.

За визначенням скорочення є ширшим поняттям, ніж акронім або абревіатура. У кожній сфері діяльності існують свої скорочення. Перекладач, який спеціалізується в тій або іншій області, повинен слідкувати за появою нових скорочень і оновлення свого активного словника абревіатур.

Процес перекладу відсутнього в словниках і довідниках скорочення виконується в два етапи, першою з яких є дешифровка скорочення, тобто виявлення початкової англомовної форми або корелята. Другим етапом є передача корелят засобами української мови, тобто пошук еквівалентної української форми, яка найточніше передає виявлений зміст.

Наук. кер. - Кириченко О. А., ст. викладач СумДУ